

verslag

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster D

Den Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

10.2.e
10.2.e
M +31(0)6-10.2.e
10.2.e@minienw.nl

Datum

3 februari 2020

Bijlage:

Betreft	Beraadsgroep Modernisering Biotechnologiebeleid
Vergaderdatum en -tijd	21 januari 2020 13:30 uur
Vergaderplaats	Utrecht, Vergadercentrum Vredenburg
Deelnemers	10.2.e (BVF Platform), 10.2.e (IenW), 10.2.e (EZK), 10.2.e en 10.2.e (COGEM), 10.2.e (LTO), 10.2.e (RIVM), 10.2.e (TKI biobased), 10.2.e en 10.2.e (Plantum), 10.2.e (St. Christelijke Filosofie), 10.2.e (IenW; voorzitter), 10.2.e (Breed4Food), 10.2.e (LNV), 10.2.e (Raad van Kerken), 10.2.e (HollandBIO), 10.2.e (IenW; verslag)
Kopie aan	10.2.e (IenW), 10.2.e (VIG), 10.2.e en 10.2.e (EZK), 10.2.e en 10.2.e (LTO), 10.2.e (BVF Platform), 10.2.e (Federa), 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e (VWS), 10.2.e (Raad van Kerken), 10.2.e en 10.2.e (OCW), 10.2.e (MVO), 10.2.e (LNV), 10.2.e (Lindeboom Instituut), 10.2.e (Natuur en Milieufederaties), 10.2.e en 10.2.e (Raad van Kerken), 10.2.e (Topsectoren/Health Holland), 10.2.e (HollandBIO), 10.2.e (Topsectoren/T&U), 10.2.e (NFU/VSNU), 10.2.e (Topsectoren/Chemie), 10.2.e (VNO-NCW)
	<u>Agendaleden:</u> Bionext (10.2.e), Goede Waar (10.2.e), NAJK (10.2.e)

1. Opening

Voorzitter 10.2.e (IenW) opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom. In deze vergadering gaan we de voortgang van de activiteiten uit het werkprogramma bespreken en hoe we verder willen komend jaar. De agenda wordt vastgesteld. Vanwege een paar nieuwe gezichten volgt een kort voorstelrondje.

2. Vaststellen verslag en nalopen actiepunten Beraadsgroep 18 september 2019

Tekstueel: COGEM heeft nog een paar tekstsuggesties gedaan in het verslag, die zijn met wijzigingen zichtbaar aangegeven. Iedereen is akkoord met het verslag inclusief de wijzigingsvoorstellen. De definitieve versie zal worden rondgestuurd met het verslag van vandaag.

Naar aanleiding van:

10.2.e (LNV):

- In de EU is besloten tot een onderzoek naar de doeltreffendheid en effectiviteit van de biotech regelgeving. De komende weken zal aan de hand van een vragenlijst een consultatieproces in gang gezet worden. Half april 2020 is de deadline voor dit proces; in april 2021 worden de uitkomsten van het onderzoek verwacht.
- maar hoe het verdere proces zal gaan verlopen is nog onduidelijk.
- Vorige week heeft ook een overleg met de stakeholders 'groene biotechnologie' plaatsgevonden om alle betrokkenen bij te praten.

10.2.e (TKI biobased) vraagt of de wetgeving niet over zowel groene als rode en witte biotechnologie gaat.

10.2.e antwoordt bevestigend maar het verzoek kwam vanuit de Landbouwwraad. De vragen betreffen deels de groene en deels de andere sectoren.

Alle acties uit het vorige verslag zijn uitgevoerd.

3. Voortgang afgesproken activiteiten uit het Werkprogramma

We lopen de activiteiten langs, zie de toelichtingen in de tabel:

Activiteiten	Trekker	Voortgang
<i>Thema A: Aanpassing van regelgeving en beleid binnen bestaande context</i>		
Activiteit A1: Verheldering vraagpunten	Ministerie IenW	Zie bijgevoegde notitie; mondelinge toelichting:
10.2.e (IenW): op 3 maart as. komt de discussiewerkgroep medische ggo toepassingen weer bij elkaar; op 4 februari is een technische subwerkgroep gepland. Dan bespreken we de eerste bevindingen van de aanpassingen uit het verbeterplan bijvoorbeeld de		

<p>geharmoniseerde formulieren en instellingsbrede vergunningen. In Q2 2020 zullen we de TK informeren.</p> <p>Op het gebied van medische ggo toepassingen zijn begin december Kamervragen gesteld. De beantwoording hiervan zal een dezer dagen aan de Tweede Kamer gezonden worden. De beraadsgroep zal deze dan ook ontvangen (actie IenW).</p>		
Activiteit A2: Verkenning 'brede vergunningen'	BVF-platform	Zie bijgaande notitie; mondelinge toelichting:
10.2.e (BVF platform): deze activiteit is ingebed in A1, traject loopt.		
Activiteit A3: Beschrijving laag, middel, hoog risico	NFU en VSNU	Mondelinge toelichting:
10.2.e is afwezig maar heeft gemeld dat eerst de COGEM signalering wordt afgewacht, dus nog geen voortgang te melden.		
Activiteit A4: Stakeholders van 'bench to bedside' betrekken	NFU	Mondelinge toelichting:
NFU/VSNU is vandaag afwezig dus kan niet mondeling toelichten maar heeft laten weten dat er nog een gesprek zal plaatsvinden tussen de betrokken beraadsgroepleden en een ethicus. Loopt dus nog.		
Activiteit A5: Knelpunten inventariseren	HollandBIO	Mondelinge toelichting:
<p>10.2.e (HollandBIO): er is voor gekozen om de focus eerst te leggen op de gen/celtherapievergunningverlening en het EU-traject.</p> <p>10.2.e vraagt ook aandacht voor de knelpunten bij witte biotechnologie.</p> <p>10.2.e reageert dat die aandacht er wel is maar dat er door deze sector minder hard op de deur wordt geklopt.</p>		
Activiteit A6: Vergelijking overige EU-lidstaten	Zie A5	Zie hierboven.
<i>Thema B: Integrale afweging</i>		
Activiteit B1: De bijdrage van biotechnologie aan SDG's en overheidsdoelstellingen	TKI en Plantum	Zie bijgevoegde notitie; mondelinge toelichting:
<p>10.2.e (Plantum) heeft een notitie rondgestuurd over plantenbiotechnologie en de huidige en potentiële bijdragen aan het nationale (missiegedreven onderzoek) en mondiale (duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN) beleid.</p> <p>De beraadsgroep spreekt zijn waardering uit voor dit stuk, al zou het hier en daar met plaatjes verhelderd kunnen worden.</p> <p>10.2.e (St. Christelijke Filosofie) denkt dat als we dit stuk als beraadsgroep aan de politiek richten, het wel iets meer distantie/kritische reflectie en ethische theorie behoeft.</p> <p>10.2.e (LNV) vindt dit stuk ook nuttig voor de EU-vragenlijst. Zij mist nog wel iets over de risico's en voorwaarden, waar moet je rekening mee houden. En zij mist bij het stuk over het afwegingskader (B2) het verschil tussen dieren en planten.</p> <p>10.2.e (LTO) geeft aan dat een criticus het zou kunnen lezen als: het gaat net iets sneller dan in het gangbare circuit maar wat is nu eigenlijk de meerwaarde? De crux zit hem in het</p>		

mondiale speelveld, de maatschappij vraagt een schaap met elf poten, we kunnen niet op afzonderlijke sporen inzetten.

10.2.e beaamt dat veredeling niet de oplossing voor alles is, we moeten de technologie niet "oversellen", die voorzichtigheid kan iets meer in het stuk worden gebracht.

10.2.e hoort de beraadsgroep zeggen dat de notitie op een aantal punten iets anders zou moeten, dat de status van het stuk duidelijker aangegeven moet worden, en ook het vervolg. We hadden als beraadsgroep om deze informatie gevraagd dus daar was het stuk ook voor bedoeld, om te kijken of er iets uit komt waar we iets mee moeten doen. Laten we kijken tot waar we gezamenlijk kunnen optrekken.

10.2.e gaat deze input verwerken voor de volgende keer. Comments zijn ook na deze vergadering nog welkom!

10.2.e (TKI Biobased) vraagt nog in hoeverre dit stuk ook over rode en witte biotechnologie gaat.

10.2.e reageert dat je het SDG-stuk zeker ook naast rood en wit zou kunnen leggen.

10.2.e vult aan dat dit wellicht een nieuw onderwerp zou kunnen zijn, nader te bespreken.

10.2.e (COGEM) stelt dat je het ook zou kunnen samenvatten als: bij biotechnologiebeleid moet meer aandacht zijn voor de SDG's. Zou je niet eerst de discussie moeten voeren of er draagvlak is voor deze stelling alvorens ermee verder te gaan en het inhoudelijk uit te werken?

10.2.e antwoordt dat eerder door de beraadsgroep, op basis van wat er in de werkgroepen rood, wit en groen als input is aangeleverd, voor deze aanpak is gekozen.

Activiteit B2: Afwegingskader ontwerpen

Breed4food en Plantum

Zie bijgevoegde notitie, wordt mondeling toegelicht

10.2.e licht de notitie 'Naar een afwegingskader voor plantenveredeling' toe. Hij vond het nuttig om hierin te duiken, al was het onderwerp niet echt zijn 'pakkie an'. Hij heeft één voorbeeld kunnen gebruiken, die van de Raad voor Dieraangelegenheden. Hij worstelde met de lijn van soortenidentiteit en de integriteit van de cel. Mag je kippen fokken die door hun poten zakken? En hoe zit het met intellectueel eigendom? Zou puntentoedeling per vraag een manier kunnen zijn?

Ook bij dit stuk complimenten van de beraadsgroep aan 10.2.e voor het gedane werk.

10.2.e (IenW) heeft de notitie met veel genoegen gelezen, zij heeft een dergelijke exercitie voor planten nog niet eerder gezien.

10.2.e (Raad van Kerken) is blij met het stuk over ethiek en rechten op pagina 3. Eind jaren '90 heeft de biologische landbouw een afwegingskader voor plantenveredeling gemaakt, dat zou als voorbeeld kunnen dienen. De RvK wil graag op het niveau van planten of cellen blijven denken, en niet op DNA-niveau.

10.2.e ziet als moeilijkheid bij ethiek/rechten bij planten dat bijna geen enkel geteeld gewas zichzelf kan handhaven. Bijvoorbeeld uien en kool oogsten we voordat ze gaan bloeien. Het is lastig om als uitgangspunt te formuleren dat een gewas zich voort moet kunnen planten als de rest van de maatschappij dat niet belangrijk vindt.

10.2.e (LTO) vraagt zich af hoe je met een afwegingskader bepaalt of iets goed genoeg is. Moet bijvoorbeeld 90% van de betrokkenen erachter staan? En op welke doelgroep richt je je? Ga je een visie als harde norm gebruiken of ga je werken met toedeling van punten?

10.2.e (St. Chr Filosofie) vindt de notitie een waardevolle gedachteoefening. Je kunt het afwegingskader voor dierenbiotech niet één-op-één vertalen naar planten. De vraag is hoe wil je het gebruiken? We kunnen criteria formuleren maar het gewicht dat je vervolgens aan die criteria geeft hangt af van je levensbeschouwelijke instelling of politieke achtergrond. Hem spreekt het

idee van rechten voor planten minder aan, wel de verantwoordelijkheid voor planten c.q. de natuurlijke omgeving. We moeten op zoek naar kaders die breed gedragen worden, de Tweede Kamer moet uiteindelijk besluiten wat het wordt.

10.2.e (EZK) merkt op dat het maatschappelijke debat voeren op zichzelf al heel nuttig is.

10.2.e (COGEM) vindt het een mooi stuk, maar lastig om er iets over te zeggen. De vorige keer gaf zij al aan dat er veel afwegingskaders zijn maar dat met de meeste niets wordt gedaan omdat ieder een verschillend gewicht geeft aan de vragen. Dan heb je niet per definitie een debat maar zijn er posities ingenomen. Kortom, gaat dit leiden tot iets praktisch bruikbaar?

10.2.e vat samen dat er nog vier vragen zijn: 1. hoe we een afwegingskader in de praktijk gaan gebruiken, 2. hoe we omgaan met een ethisch vraagstuk van een kleine groep die iets signaleert, 3. hoe we in het kader onderscheid maken tussen dier en plant en 4. of er buiten Nederland ook met dergelijke kaders gewerkt wordt.

10.2.e reageert als eerste op vraag 4 dat hij internationaal niet echt iets heeft gevonden. Ad vraag 3: hij zal het stuk meer toeschrijven naar plant (af en toe wat dier).

Ad vraag 2 moet in de conclusies een plek krijgen, dat er per persoon anders gewogen zal worden.

Ad vraag 1: 10.2.e wil hier in een zaaijaardtijdschrift een blog aan wijden. Verder is het aan de beraadsgroep hoe we hiermee verder willen gaan. 10.2.e gaat nog een slag maken met het stuk maar opmerkingen zijn nog welkom, en hij wil er ook een keer over doorpraten als iemand daar behoefte aan heeft.

10.2.e geeft aan er graag in kleiner verband over door te willen praten zodat we het naar een niveau kunnen tillen dat de politiek er iets mee kan.

Er wordt afgesproken dat eenieder zo snel mogelijk zijn opmerkingen doorgeeft aan

Plantum/10.2.e, dat een subgroepje (10.2.e, 10.2.e, anderen?) ermee aan de slag gaat en dat we het volgende keer terug laten komen (**actie allen/IenW**).

Thema C: Maatschappelijke informatie, communicatie en dialoog

Activiteit C1: Maatschappelijke informatievoorziening

VIG

Mondelinge toelichting:

VIG is niet aanwezig; er is geen notitie aangeleverd dus geen voortgang te melden.

Activiteit C2: Gezamenlijk biotechnologie.nl financieren

Ministerie IenW

Mondelinge toelichting:

10.2.e (IenW): De stakeholders hebben in november de rapportages van 10.2.e en de antwoorden op de vragen ontvangen met het verzoek om eventuele interesse voor financiering kenbaar te maken voor 15 december jl. Er heeft zich niemand aangemeld. De departementen gaan kijken of gezamenlijke financiering mogelijk is. Volgende vergadering is daar meer duidelijkheid over.

10.2.e vraagt of zij de informatie nog een keer kan ontvangen (**actie IenW**).

Thema D: Bredere heroverweging van de regelgeving met een schone lei

Activiteit D1: Biotechnologiewetgeving doordenken

HollandBIO

Mondelinge toelichting:

10.2.e (HollandBIO): vanuit de beraadsgroep kwam de roep om nieuwe visievorming omtrent de biotechregelgeving en een andere consultatiewijze.

10.2.e (LNV): Wat het lastig maakt is het EU-proces waar nog veel over onduidelijk is. De consultatie vanuit de Europese Commissie is een eerste stap maar het is nog te vroeg om iets zinnigs te zeggen hierover.

10.2.e vraagt of je niet beter een groep biotech wetgeving en een groep biotechbeleid zou kunnen inrichten? 10.2.e reageert dat de regelgeving in de EU wordt bekeken, dus daar zal een uitvraag komen, dat is een apart spoor.

10.2.e vraagt of er een link wordt gelegd met de huidige knelpunten.

10.2.e antwoordt dat duidelijk is dat er iets moet veranderen, maar als de EU niet wil bewegen dan kunnen we niet zoveel. Voor april zal dat duidelijk zijn. We moeten tactisch opereren want als we als NL teveel positie innemen dan schieten we onszelf in de voet. Ondertussen werken we achter de schermen hier wel al aan.

10.2.e wil weten waarom deze actie niet bij HollandBIO (en Plantum) blijft liggen, dan speel je de bewindspersonen vrij. 10.2.e antwoordt dat dat gezien de positiebepaling niet haalbaar is, vandaar dat voor deze werkwijze is gekozen.

10.2.e (LTO) zegt dat dat bij haar de vraag oproept wat we aan het doen zijn hier. Wat is de rol van de stakeholders? Zijn de departementen of het bedrijfsleven nu *in the lead*? Bij een stakeholdersconsultatie hoort dat je de multidimensionale denkkraft van de SH' s benut.

10.2.e geeft aan dat hoe breder het draagvlak, hoe waardevoller de input is. Maar in deze fase kunnen we nog niet zeggen: dit is het NL standpunt.

10.2.e suggereert een White Paper richting de EU. 10.2.e reageert dat MVO een brief aan de EC heeft gestuurd; het staat andere stakeholders ook vrij dit te doen. Op EU-niveau moet nog geconstateerd worden dat er een probleem is.

10.2.e besluit dat rolzuiverheid en vertrouwen hier hand in hand gaan.

Activiteit D2: Van process-based naar product-based	Zie D1	
Activiteit D3: Proefdiervrije richtlijnen ggo-producten	Zie D1	
Activiteit D4: Leren van inrichting van wetgeving buiten EU	Zie D1	

4. Totstandkoming voortgangsdokument Werkprogramma

10.2.e geeft aan dat het goed is dat we nu het overzicht hebben van de voortgang van het Werkprogramma. Echter er moet ook iets volgen uit alle besprekingen. Vanuit het Werkprogramma zijn twee doelen geformuleerd, te weten de activiteiten *an sich* en dat de vorderingen in een voortgangsnotitie worden gerapporteerd.

10.2.e stelt voor om het Werkprogramma aan te houden zoals deze nu is en de actualisatie/voortgang en eventuele nieuwe thema's te melden in een voortgangsnotitie, met input van de trekkers. Dit moet dan vóór de zomer bij een brief over de voortgang van de modernisering aan de TK gestuurd worden. De regie voor het schrijven van de notitie ligt bij de overheid. De beraadsgroep gaat hiermee akkoord.

5. Vormgeven agenda beraadsgroep 2020 en vervolgspraken

10.2.e vraagt de beraadsgroep wat ze de volgende keer willen bespreken en hoe. Willen we weer aan de hand van teksten de discussie voeren?

10.2.e : de vraag is allereerst waar we heen willen, met name bij groene biotech. Het is goed dat we proberen knelpunten op te lossen maar er

is meer dat we kunnen doen. Hoe gaan we de stap richting de politiek maken? Wie doet dat wanneer en onder welke vlag? Moeten we voor groen niet werken naar een eindproduct vanuit de eerste ronde met een integrale visie waarmee we de politiek kunnen dienen?

10.2.e reageert dat hij wel haken en ogen ziet maar het wel wil proberen.

Er wordt besloten een activiteit B3 toe te voegen in het werkprogramma met als (voorlopige) titel: 'Doorvertaling bezinning groene biotechnologie richting beleid'. Plantum zal dit trekken; 10.2.e, Raad van Kerken, Breed4Food en HollandBIO doen mee. LTO/10.2.e wil graag vanaf de zijlijn betrokken zijn (agendalid+). Tekstje met toelichting volgt (**actie Plantum**).

10.2.e wijst erop dat het voor de ministeries lastig is om mee te gaan in beleidssuggesties, dit speelde ook bij thema D met HollandBIO.

10.2.e denkt dat dat risico mee zal vallen, het accent zal niet zozeer liggen op regelgeving maar op het doorvertalen van brede overwegingen.

10.2.e vat samen dat we activiteit B3 toevoegen, dat we de volgende keer alle activiteiten langslopen en de eerste voortgangsnotitie bespreken. Er wordt afgesproken dat we in april weer bij elkaar komen (**actie IenW**).

6. Rondvraag en sluiting

- 10.2.e : wijst op website <http://kia-landbouwwatervoedsel.nl/>
In de KIA topsectorenbeleid staat rode biotech bij gezondheid en groen bij tuinbouw en uitgangsmaterialen. Witte biotech zou je verwachten bij circulair/chemie maar staat nu bij de groene biotech.
- 10.2.e is blij om te zien dat we stappen zetten.

10.2.e dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Acties en besluiten:

1. Het 'schone' verslag van de beraadsgroep van 18 september 2019 zal met voorliggend verslag worden verspreid (actie IenW)
2. De Beraadsgroep ontvangt de antwoorden op de Kamervragen (actie IenW)
3. Activiteit B1: Plantum verwerkt de reacties in de notitie; de volgende keer een nieuwe versie bespreken.
4. Activiteit B2: verder uitwerken van de notitie, volgende keer bespreken we opnieuw (actie Plantum, St. Christelijke Filosofie, ..?)
5. IenW stuurt de eerder verstrekte info over de website biotechnologie.nl aan HollandBIO (actie IenW). *Is gebeurd*
6. Er komt een voortgangsnotitie (actualisatie van het Werkprogramma) bij de voortgangsbrief aan de TK. De departementen zijn penvoerder (actie departementen gezamenlijk).
7. De beraadsgroep voegt bij B een nieuwe activiteit toe: B3 'Doorvertaling bezinning groene biotechnologie richting beleid' (werktitel). Plantum/10.2.e is trekker; 10.2.e, Raad van Kerken, Breed4Food en HollandBIO doen mee. LTO/10.2.e is agendalid+. Tekstje met toelichting volgt (actie Plantum).

8. IenW plant een volgende beraadsgroep in april 2020.

Activiteit A2 Brede vergunningen

Update 10.2.e :

"Op 26 mei jl. heeft een landelijke MVF bijeenkomst (online) plaats gevonden mbt ontwikkelingen bij gentherapie aanvragen. De MVFs hebben gesproken over het streven naar brede IM-MV aanvragen. Een eerste generieke AAV aanvraag wordt medio september door het AMC in samenwerking met LUMC ingediend. De klinische randvoorwaarden van de te behandelen doelgroep en de aard van het transgen construct zijn hierbij niet gespecificeerd. Deze aanvraag dekt alle op dit moment gepubliceerde productiesystemen. Een wetenschapper/expert, 4 farmaceutische bedrijven en de ProPharma groep hebben op anonieme basis bijgedragen aan de content van de aanvraag. Een volgende generieke aanvraag zal gaan over lentiviraal gefabriceerde CAR-T cellen. De ervaringen met deze nieuwe vorm van aanvragen zal gedeeld en geëvalueerd gaan worden."

agenda

BestuurskernDir. OmgevingsVeilig en
Milieurisico's
Cluster DDen Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag**Contactpersoon**

10.2.e

10.2.e

M +31(0)610.2.e

10.2.e @minienw.nl

Datum

21 september 2020

Betreft	Beraadsgroep Modernisering Biotechnologiebeleid
Vergaderdatum	28 september 2020
Vergadertijd	14:30 - 16:30
Vergaderplaats	webex
Genodigden	

Agendastukken:

- Verslag beraadsgroepvergadering 21 januari 2020
- Voortgangsnotities activiteiten werkprogramma

Informatiedocument(en):

- i. Brief 1 juli 2020 aan TK, Voortgang verbetering vergunningverlening medische toepassingen biotechnologie en voorstel Europese Commissie spoedverordening COVID-19
https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z13024&did=2020D27795

1.	<p>Opening</p> <ul style="list-style-type: none"> - Welkom, huishoudelijke mededelingen <p>Noot van de voorzitter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het doel van deze vergadering is de voortgang van de afgesproken activiteiten uit het werkprogramma te delen en het vervolg van de beraadsgroep modernisering biotechnologiebeleid te bespreken. - Willen deelnemers nog inhoudelijke agendapunten toevoegen? - Actuele ontwikkelingen sinds 21 januari jl. zijn als informatiedocument(en) toegevoegd. 	14.30
2.	Actualiteiten	14.40
3.	<p>Vaststellen verslag en nalopen actiepunten Beraadsgroep 21 januari 2020</p> <p>Zie bijgevoegd verslag.</p>	14.50
4.	<p>Voortgang afgesproken activiteiten uit het Werkprogramma</p> <p>Zie onderstaand voortgangsoverzicht (zie tabel 1). Bespreekpunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Welk beeld geeft het voortgangsoverzicht? - Vragen, toelichting, discussie over voortgangsnotities en mondelinge toelichtingen. - Samenhang en synergie tussen activiteiten. 	15.00

Tabel 1: Voortgang afgesproken activiteiten uit werkprogramma

Activiteiten	Trekker	Voortgang
<i>Thema A: Aanpassing van regelgeving en beleid binnen bestaande context</i>		
Activiteit A1: Verheldering vraagpunten	Ministerie IenW	Zie Kamerbrief van 1 juli jl.; wordt mondeling toegelicht
Activiteit A2: Verkenning 'brede vergunningen'	BVF-platform	Zie notitie
Activiteit A3: Beschrijving laag, middel, hoog risico	NFU en VSNU	Wordt mondeling toegelicht
Activiteit A4: Stakeholders van 'bench to bedside' betrekken	NFU	Wordt mondeling toegelicht
Activiteit A5: Knelpunten inventariseren	HollandBIO	Wordt mondeling toegelicht
Activiteit A6: Vergelijking overige EU-lidstaten	Zie A5	

<i>Thema B: Integrale afweging</i>		
Activiteit B1: De bijdrage van biotechnologie aan SDG's en overheidsdoelstellingen	TKI en Plantum	Zie notitie; Wordt mondeling toegelicht
Activiteit B2: Afwegingskader ontwerpen	Breed4food en Plantum	Zie notitie; Wordt mondeling toegelicht
Activiteit B3: Doorvertaling bezinning groene biotechnologie richting beleid	Plantum	Wordt mondeling toegelicht
<i>Thema C: Maatschappelijke informatie, communicatie en dialoog</i>		
Activiteit C1: Maatschappelijke informatievoorziening	VIG	Wordt mondeling toegelicht
Activiteit C2: Gezamenlijk biotechnologie.nl financieren	Ministerie IenW	Wordt mondeling toegelicht
<i>Thema D: Bredere heroverweging van de regelgeving met een schone lei</i>		
Activiteit D1: Biotechnologiewetgeving doordenken	HollandBIO	Wordt mondeling toegelicht
Activiteit D2: Van process-based naar product-based	Zie D1	
Activiteit D3: Proefdiervrije richtlijnen ggo-producten	Zie D1	
Activiteit D4: Leren van inrichting van wetgeving buiten EU	Zie D1	

5.	Inventarisatie inhoudelijke agendapunten komende beraadsgroep <ul style="list-style-type: none"> welke onderwerpen willen we opvoeren voor de dialoog van de komende beraadsgroep(en)? 	15.50
6.	Rondvraag en sluiting vergadering	16.20